

Grimstad kommune 2014

Klimaregnskap – kommunal virksomhet

Om klimaregnskapet

Klimaregnskapet viser det samlede utslipp av klimagasser fra kommunens virksomhet. Regnskapet er basert på innrapporterte forbrukstall for alle sektorer og satt opp i henhold til Greenhouse Gas Protocol Initiative (GHG-protokollen). Dette er en internasjonal standard for beregning av klimagassutslipp. Alle utslipp av klimagasser regnes om til CO₂-ekvivalenter og oppgis i tonn CO₂. Summen av alle utslipp kalles organisasjonens fotavtrykk.

I klimaregnskapet deles utslippene i tre nivåer. Nivå 1 omfatter alle direkte utslipp fra kilder som kommunen eier eller disponerer. Dette er for eksempel forbruk av drivstoff til egne biler, maskiner, osv samt forbruk av fyringsolje til oppvarming. Nivå 2 omfatter indirekte utslipp som er knyttet til innkjøp av energi. Dette er for eksempel strøm til oppvarming, til lys og teknisk drift. Strøm fra fornybare energikilder (Grimstad kommune bruker strøm med opprinnelsesgaranti) skal i henhold til GHG-protokollen ikke belastes klimaregnskapet. Nivå 3 er indirekte utslipp fra kilder som kommunen ikke har kontroll over, men som likevel er et resultat av kommunens aktivitet. Eksempler på dette er utslipp knyttet til jobbreiser og utslipp fra leverandører.

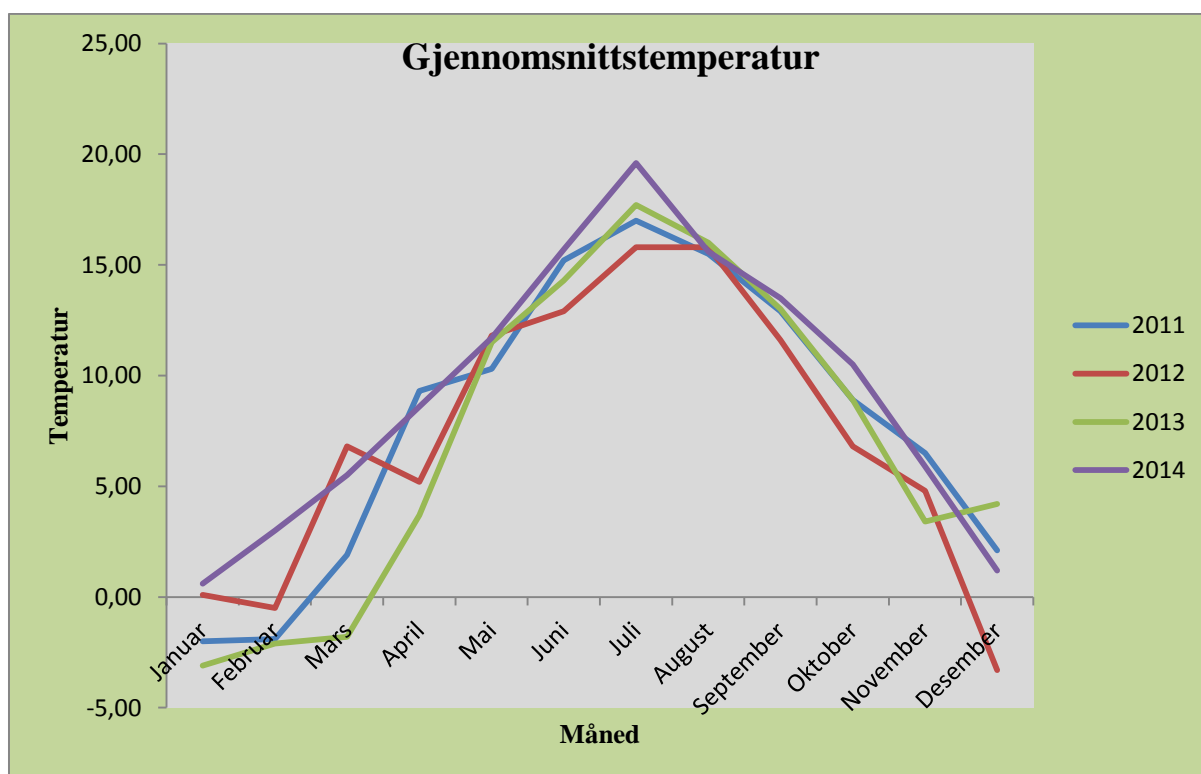
Klimaregnskapet er i stor grad basert på faktisk forbruk av drivstoff, fyringsolje, propan, elektrisk kraft, transportvolum i km osv. I regnskapet benyttes det omregningsfaktorer for å beregne CO₂ utslippet for de ulike postene. Omregningsfaktorene har svært stor betydning for resultatet av beregningen og dermed for beregnet CO₂ utslipp. For å beregne CO₂ – utslippet er omregningsfaktorer fra klimaløftet og KLIF tatt i bruk.

Grimstad kommune har siden 2010 ført et klimaregnskap for kommunen sin virksomhet. Dette gir oss verdifull informasjon, da vi kan sammenligne tall 4 år tilbake i tid. Dette letter regjør arbeidet ved å konkretisere tiltak, som vil være med på å begrense fotavtrykket til kommunen. Grimstad kommune rapporterer til CO2Focus hvert år, men i 2015 skal Grimstad kommune bli klimanøytral ved å kjøpe klimakvoter av CO2Focus.

Gjennomsnittstemperatur i Grimstad kommune

Månedsmiddeltemperatur	2011	2012	2013	2014
Januar	-2,00	0,1	-3,1	0,6
Februar	-1,90	-0,5	-2,1	3
Mars	1,90	6,8	-1,8	5,5
April	9,30	5,2	3,7	8,6
Mai	10,30	11,8	11,5	11,7
Juni	15,20	12,9	14,3	15,7
Juli	17,00	15,8	17,7	19,6
August	15,50	15,8	16	15,6
September	12,90	11,6	13	13,5
Oktober	8,90	6,8	8,9	10,5
November	6,50	4,8	3,4	5,9
Desember	2,10	-3,3	4,20	1,2

Figur 1.0 Tabell over gjennomsnittsnedbøren i Grimstad kommune.

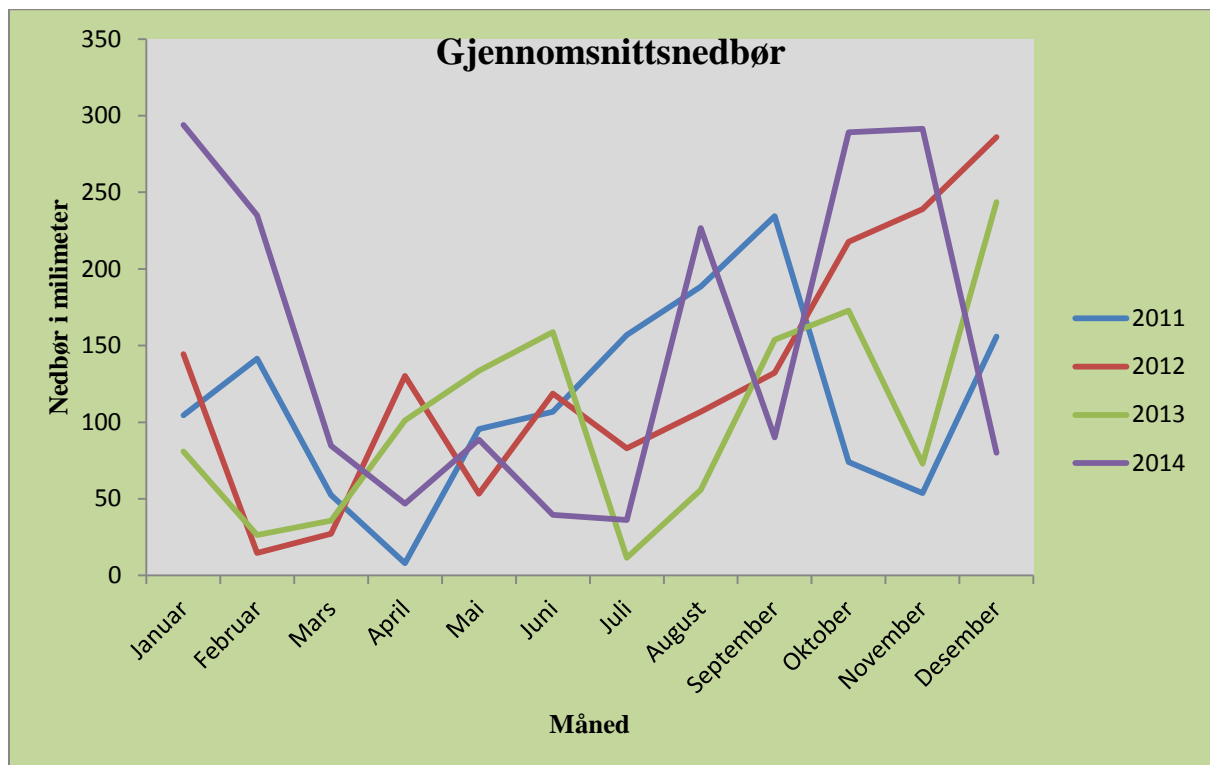

Figur 2.0 Graf over gjennomsnittstemperaturen i Grimstad kommune.

Gjennomsnittsnedbør i Grimstad kommune

Månedsmiddelnedbør	2011	2012	2013	2014
Januar	104,5	144,4	81	294
Februar	141,5	14,7	26,4	235,1
Mars	52,4	27,2	35,7	84,6
April	8	130,1	101,2	46,8
Mai	95,5	53,3	133,6	88,6
Juni	106,7	118,8	158,8	39,6
Juli	157	83	11,6	36,3
August	188,5	106,8	55,8	226,6
September	234,5	132,2	153,8	90
Oktober	74	217,6	172,8	289,1
November	53,7	239	72,9	291,4

Figur 3.0 Tabell som viser gjennomsnittsnedbøren i Grimstad kommune.

Figur 4.0 Graf over gjennomsnittsnedbøren i Grimstad kommune.

Klimaregnskap for 2014

Post	Kategori	Beskrivelse	Enhet	Forbruk	Faktor	Fotavtrykk	Andel %
1	Drivstoff egne transportmidler	Diesel, store biler/maskiner	liter	127 859	3099	396,23	48,07%
2	Drivstoff egne transportmidler	Diesel/bensin små biler	liter	45000	2966	133,47	16,19%
3	Drivstoff private kjøretøy i tjeneste	Små biler	km	493 190	199	98,14	11,91%
4	Fyringsolje/parafin	Oljekjeler	liter	34 375	2760	94,7	11,49%
5	Propan	Undervarme fotballbane	kg	27 030	3000	81,09	9,84%
Sum direkte utslipp (Scope 1)						803,6	97,50%
6	Elektrisitet (Med opprinnelsesgaranti)	Oppvarming, gatelys, teknisk	kWh	24 549 839	0	0	0%
7	Elektrisitet	Undervarme fotballbane	kWh	21 544	211	5,7	0,69%
Sum indirekte utslipp innkjøpt energi (Scope 2)						5,7	0,69%
8	Flyreiser	Kun innenlands	km	50 000	284	14,2	1,72%
9	Togreiser	Langdistanse	km	3000	25	0,1	0,01%
9	Bussreiser	Langdistanse	km	11000	52	0,6	0,07%
Sum indirekte utslipp (Scope 3)						14,9	1,81%
Sum utslipp (totalt)						824,23	100%

Figur 5.0 Viser klimaregnskapet til Grimstad kommune for 2014.

Post	Kategori	Beskrivelse	Enhet	Fotavtrykk 2011	Fotavtrykk 2012	Fotavtrykk 2013	Fotavtrykk 2014
1	Drivstoff egne transportmidler	Diesel, store biler/maskiner	liter	426,7	441,7	394,2	396,23
2	Drivstoff egne transportmidler	Diesel/bensin små biler	liter	152,7	106,8	139,4	133,47
3	Drivstoff private kjøretøy i tjeneste	Små biler	km	84,3	99,92	92,5	98,14
4	Fyringsolje/parafin	Oljekjeler	liter	132,9	28,2	51,1	94,7
5	Propan	Undervarme fotballbane	kg	79,5	61	174,1	81,09
Sum direkte utslipp (Scope 1)				866	692,4	851	803,63
6	Elektrisitet (Med opprinnelsesgaranti)	Oppvarming, gatelys, teknisk	kWh	0	0	0	0
7	Elektrisitet	Undervarme fotballbane	kWh	5,7	3,6	6,7	5,7
Sum indirekte utslipp innkjøpt energi (Scope 2)				6	3,6	6,7	5,7
8	Flyreiser	Norden	km	28,4	28,4	23	14,2
9	Togreiser	Langdistanse	km	0,1	0,1	0,1	0,1
9	Bussreiser	Langdistanse	km	0,6	0,6	0,6	0,6
Sum indirekte utslipp (Scope 3)				29	29,1	23,7	14,9
Sum utslipp (totalt)				911	770,3	882	824,23

Figur 6.0 Oversikt som viser sammenligning av klimaregnskap til Grimstad fra 2011 - 2014.

OM VIRKSOMHETEN

Grimstad kommune er i vekst og ved utgangen av 2013 var det ca 22 000 innbyggere i kommunen. Kommunen preges av en relativt ung befolkning og høy sysselsettingsgrad.

REDUKSJONSTILTAK 2014

Grimstad kommune har planer om å redusere utslipp for 2014. Dette vil i hovedsak fokuseres på Levermyr der bruken av propan står for nesten 20 % av det totale klimaregnskapet. Her vil vi i løpet av 2014 få i gang flisfyring. Dette vil kutte utslippet i stor grad. Samtidig holder vi på med et prosjekt med å utvinne grunnvarme på Landvik.

PRODUKTER OG TJENESTER FOR LAVSLIPPSAMFUNNET

Strøm med opprinnelsesgaranti. Så har vi igangsatt noen diverse tiltak med tanke på miljøsertifisering.

Miljøsertifisering og % sertifisert

I gang med miljøsertifisering. Grimstad vil ha hovedkontormodell i miljøfyrtsertifisering. Innen 2016 vil vi være ferdig med miljøfyrtsertifisering. Vi vil innen 2014 ha sertifisert 8 bygg, deriblant Grimstad rådhus

Kvotekjøp (antall)

nei, bare strøm med opprinnelsesgaranti.

KLIMAREGNSKAP (TONN CO₂ e.)

	2010	2011	2012	2013
Sum direkte utslipp (Scope 1)	742,7	647,7	587,5	637,4
Drivstoff egneide kjøretøy	412,9	384,7	454,0	322,3
Drivstoff km-godtgjørelse	66,6	62,8	46,5	93,9
Drivstoff prosjekter				
Fyringsolje	139,9	122,4	26,0	47,1
Propan/naturgass	123,3	77,8	61,0	174,1
Prosessutslipp				
Sum indirekte utslipp fra innkjøpt energi (Scope 2)	4,2	8,3	1,9	
Elektrisitet m/Opprinnelsesgaranti				
Elektrisitet Nordisk/Norsk mix	4,2	8,3	1,9	
Fjernvarme/-kjøling				
Sum andre indirekte utslipp (Scope 3)	201,2	191,5	191,8	159,4
Andre reiser (log/buss/taxi)	0,3	0,3	0,4	0,3
Annet (avfall til gjenvinning + forbruk)		7,4	7,4	6,7
Flyreiser	35,1	18,0	18,2	14,7
Restavfall til forbrenning	165,8	165,8	165,8	137,7
Sum utslipp	948,1	847,5	781,2	796,8
Prosentvis endring		-11 %	-8 %	2 %

NØKKELTALL

Antall ansatte/årsverk	1307,0	1307,0	1410,0	1421,0
totalt energiforbruk - MWh (fossilt brensel + innkjøpt energi)		25404,0	21879,6	27279,7

KLIMA- OG ENERGIINDIKATORER

Totalt utslipp per omsetning (tCO ₂ /mill NOK)		0,7	0,6	0,6
Totalt utslipp per årsverk ekskl. prosessutslipp (tCO ₂ /ÅV)	0,6	0,6	0,5	0,5

Figur 7.0 Tabell er hentet fra Klimapartnere sin 5. samlede utslippsrapport for 2013.

Tallene fra CO2Focus varierer litt fra de som vi i Grimstad kommune regner ut. Grunnen til dette er faktorene som tas i bruk for å beregne antall km, liter etc. om til tonn CO₂ – ekvivalenter, er forskjellige.

Diskusjon

Det totale fotavtrykket til Grimstad kommune i 2014, viste et utslipp på 824 tonn CO₂ ekvivalenter. Dette er litt mindre enn hva som var tilfelle for 2013. Sammenligner vi 2013 og 2014 er det veldig mye likhetstrekk, hovedforskjellen er at forbruket av propan på Levermyr er tilnærmet halvert.

Ved å sammenligne de totale utslippene til Grimstad kommune fra 2011 til 2014, så er det noen variasjoner. Det at 3 forskjellige personer har laget klimaregnskap for Grimstad kommune sin kommunale virksomhet de siste 3 årene (2011, 2012 og 2013), kan være en faktor som er med på å gjøre forskjellen større enn hva den egentlig er. Som nevnt i tidligere klimaregnskap har det vært forskjellige saksbehandlere på innhenting av data til klimaregnskapet. Dermed kan variasjoner i klimaregnskapet være på grunn av forskjellige saksbehandlere. For 2013 og 2014 har Karl Christian Langevoll samlet inn data og bearbeidet klimaregnskapet, det er derfor grunn til å tro at å sammenligne disse tallene vil gi en god pekepinn på hvordan Grimstad sitt fotavtrykk varierer.

Vinteren 2013 hadde mye nedbør i form av snø, denne varte ganske lenge noe som gjorde forbruket av propan på Levermyr høyt. I 2014 kom det mye snø, men perioden var relativt kort og ekstrem. Dette er nok grunnen til at bruken av propan er halvert i 2014. Bruken av propan i 2014, er litt høyere enn forbruket i 2011 og 2012, men forskjellen er minimal.

Kommunen kjøper strøm med opprinnelsesgaranti, dvs. strøm produsert fra fornybare energikilder. Dette innebærer at strømforbruket ikke belaster klimaregnskapet og det føres 0 tonn CO₂ Ekvivalenter for denne posten. Scoope 3, de indirekte påvirkningene, som betyr bruk av fly, tog og buss her generelt liten effekt på klimaregnskapet. CO₂Focus har besluttet å fjerne dette punktet. Dessverre var det ikke mulig å oppdrive tallene på bruk av fly og tog for 2014, derfor satt jeg inn fjorårets tall.

Kjøring med private kjøretøy i tjeneste økte litt i 2014, sammenlignet med andre år. Satsen på Km- godtgjørelse har variert litt fra 2010 (3.65 pr. km) til 2014 (4.05 pr. km), dette kan gjøre noen utslag. Etter energi- og klimaplanen er en av målsetningene å motivere / drive holdningsskapende arbeid blant de ansatte. Kanskje kunne vi kutte ned på dette punktet ved å ta i bruk sykkel, el-sykkel eller kollektivtrafikk til og fra møter /befaringer.

Ser man bort fra Levermyr og forbruket av propan til oppvarming, er forskjellen på klimaregnskapet for 2013 og 2014 relativt liten.

Avfallsmengden har hatt en liten økning totalt fra 2013 til 2014 (se figur 9.0). Problemet med avfallsrapporteringen er at det rapporteres ved frekvens måling dvs. hver gang avfall hentes istedenfor når avfallsdunkene er fulle. Dermed får vi et høyere tall på avfallsmengden enn hva som egentlig er virkelighet.

Konklusjon

Med bakgrunn i klimaregnskapet kan Grimstad kommune sette i verk tiltak som kan senke det totale fotavtrykket. Klimaregnskapet for 2014 viser nok en gang hvilken stor effekt propanfyring på Levermyr har på klimaregnskapet, selv om bruken av propan var halvert i 2014 sammenlignet med 2013. Grimstad kommune er i gang med å erstatte propan som brensel på Levermyr, med et flisfyringsanlegg. Plasseringen av anlegget er bestemt, men vi er fortsatt i prosjekteringsfasen. Anbudsprosessen og kontrakten er planlagt ferdig 1. april.

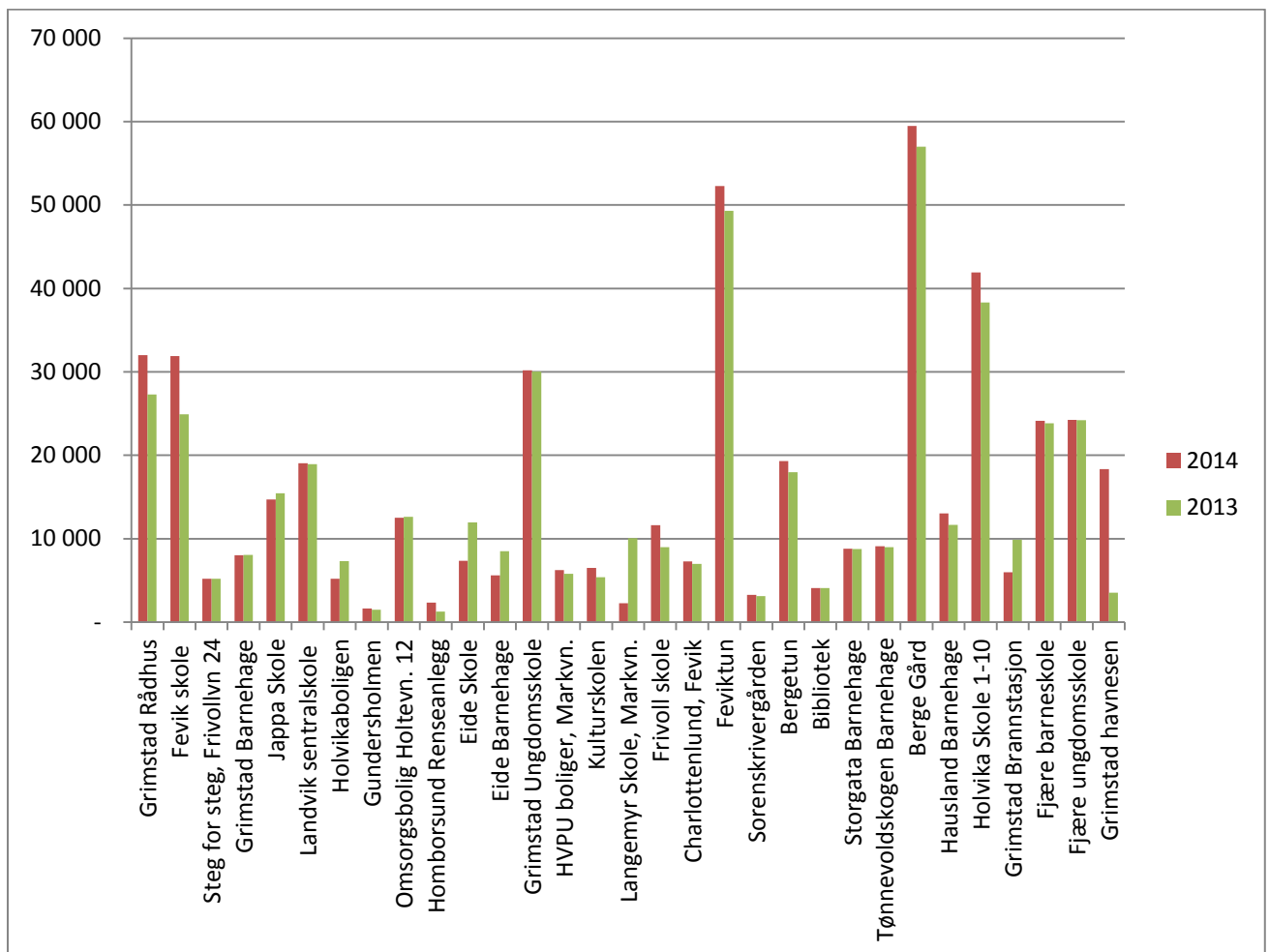
Grimstad kommune har bestemt at de skal bli klimanøytrale i løpet av 2015. Klimaregnskapet for 2014 er utgangspunktet for hvor mange klimakvoter vi må kjøpe for å bli klimanøytrale. Det ville blitt en kostnad på rundt 26.000,- kroner å bli klimanøytral i 2013. Kostnaden for å bli klimanøytral i 2015, basert på klimaregnskapet fra 2014, vil nok være litt billigere.

Vedlegg 1.0 Avfallsmengder 2014

Avfallsmengder (snittvekter i kg) 2014- Grimstad kommune						
Bygg/eiendommer	Restavfall	Matavfall	Papp/papir	Glass/Metall	Plast	Totalt
Grimstad rådhus	11 700	5 720	13 780	660	160	32 020
Fevik skole	15 440	2 600	12 880	550	429	31 899
Steg for steg, Frivollvn 24	3 900	1 300				5 200
Grimstad barnehage	3 900	1 300	2 080	660	72	8 012
Jappa skole	8 410	2 080	4 160		36	14 686
Landvik skole	7 800	2 080	8 320	660	198	19 058
Holvikaboligen	2 775	925	1 440		54	5 194
Gundersholmen	1 650					1 650
Omsorgsbolig Holtevn. 12	7 800	1 300	2 080	1 320		12 500
Homborsund rensesanlegg	2 340					2 340
Eide skole	3 900	1 300	2 080	660	72	7 352
Eide barnehage	1 950	1 900	960	660	126	5 596
Grimstad ungdomsskole	11 700	6 240	10 400	1 430	396	30 166
HVPU boliger, Markvn.	3 900		2 340			6 240
Kulturskolen	3 000	1 300	2 080		126	6 506
Langemyr skole, Markvn.	900	300	960	110		2 270
Frivoll skole	3 900	2 080	4 160	1 320	144	11 604
Charlottenlund, Fevik	3 900	1 300	2 080			7 280
Feviktun	39 000	4 680	7 940		666	52 286
Sorenskrivergården	2 340		940			3 280
Bergetun	11 700	2 600	2 080	2 860	72	19 312
Bibliotek	1 170	1 300	1 560		72	4 102
Storgata barnehage	3 900	2 080	2 080	660	72	8 792
Tønnevoldskogen barnehage	3 900	2 600	2 080	358	144	9 082
Berge gård	37 050	3 900	17 680	660	198	59 488
Hausland barnehage	6 240	2 620	2 860	1 320	-	13 040
Holviga skole 1-10	27 300	2 080	12 480		72	41 932
Grimstad brannstasjonen	3 900		2 080			5 980
Fjære barneskole	8 070	6 240	8 320	1 430	72	24 132

Fjære ungdomskole	11 700	6 240	6 240		72	24 252
Grimstad havnevesen	15 100	550	720	1 849	113	18 332
Dømmesmoen	15 600		1 860	1 430	156	19 046
Grimstad kommune	3 900		2 340			6 240
Stort hvitt hus	1 950					1 950
Langemyr skole, Østerhus	7 800	2 600	4 160	660	72	15 292
Landviktun	11 700	2 080	4 160	660	429	19 029
Sum	311 185	71 295	149380	19 257	4 023	555 140

Figur 8.0 Tabell over avfallsmengder i Grimstad kommune

Figur 9.0 Graf som viser sammenligning på avfallsmengder fra 2013 til 2014.